ॐ

श्रीमद्-आद्य-शंकर-भगवत्पाद-परंपरागत-मूलाम्नाय-सर्वज्ञ-पीठम्
श्री-कांची-कामकोटि-पीठम्
जगद्गुरु-श्री-शंकराचार्य-स्वामि-श्रीमठ-संस्थानम्

मृत्युंजय-मानसिक-पूजा-स्तोत्रम्

Introduction

Birth and death are part of this samsara by nature. What can be prayed of Bhagavan is to live without misery and leave the body without difficulty. The sadhana of both this is steadfast devotion to Bhagavan. Even that should be given by Bhagavan only. This is what is prayed for as –

□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□|
□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□□||

One takes the sufferings that come during life as mrityu and leaving the body in an untimely manner as mrityu. Bhagavan who is beyond the samsara jivana is the one who can bless us to win over both these. So we praise Him as Mrityunjaya. The ananda and karuna of Bhagavan is visible before us as His Shakti, Ambika, the Mother. Worshipping Him along with Her is the only path in this samsara jivana to attain all that is worthy.

Along with worshipping by the body, it is very important to worship by the mind. If the mind is roaming somewhere else, there is not much effect

to the body doing puja. If the mind focuses on Bhavavan, even the physical puja is not so important (but this is not so easy). So the path to meditate upon Bhagavan and worship Him is called Manasa Puja.

The Mrityunjaya Manasa Puja Stotra composed by Shri Shankara Bhagavatpada is published for anusandhana by devotees and for the development of bhakti.

Summary of the stotra

This stotra begins as "I meditate on Shri Mrityunjaya who resides along with Ambika under the Kalpa Vriksha on the Kailasa Parvata where many gems are embedded, whose beauteous form is like camphor, quartz or the moon, whose jata bhara is decorated by the rising waves of Ganga, who is the ocean of compassion, and who has Adi Shesha as an ornament on His neck".

Meditating upon Samba Parameshvara thus, Shri Bhagavatpada does avahanam and mentally gives the upachara-s of simhasana, padya, arghya, achamana, madhuparka, panchamrita and snana. Then He dries even Bhagavan's jata bhara and does samarpana of various kinds of clothes, upavita, chandana, akshata, pushpa, paduka and abharana-s. With Ganesha and Skanda fanning chamara-s on both sides, He offers chatra, purna kumbha, mirror and deepa.

Next He describes Bhagavan's naivedya wonderfully. He asks Bhagavan to take purva aposhana, and then fill His large stomach which contains the whole world with excellent rice, sweet items, vegetables seasoned with jiraka and pepper, apūpa, dal, excellent ghee, slightly bitter vegetables, water for drinking in between, milk rice mixed with bananas, paramanna, fruits, tender coconut and panaka. He prays to consume astringent items mixed with mustard, jiraka and rocksalt, nectar-like curd rice mixed with elaichi and dried ginger, and sour items such as lemon juice, mango pieces. Finally He asks Bhagavan to drink buttermilk.

After taking uttara aposhana, He offers tambula for partaking after washing hands and doing achamana. Showing karpura nirajana with ghanta shabda, He again offers water at the feet. He does pushpanjali with many different flowers, bilva and tulasi. He mentally does pradakshina with devotion. Saying how taking each step will dispel all darkness and bestow all auspiciousness, He beseeches "Mrityunjaya, protect me protect me!"

Doing namaskara by uttering various names, He prays "O dear husband of Parvati, always protect me who suffers in the grief of samsara". Offering a comely cot with a soft bed for Bhagavan to rest, He meditates upon Bhagavan reclining with Ambika doing pada seva.

He says that those who worship Bhagavan thus with 44 upachara-s, in the lotus of the heart and outside, in the morning night and midday, will reach the divine feet of Shri Mrityunjaya which is the abode of many marvels. He also declares that svarga is obtained by having darshana of a Shiva Linga in the morning, Ashvamedha phala at midday and moksha in the evening, and worshipping on pradosha day uttering the Panchakshara will confer those three benefits together.

- Thus is complete (the summary translation of) the Shri Mrityunjaya Manasa Puja Stotra composed by Shri Shankara Bhagavatpada, the disciple of the Paramahamsa Parivrajaka Shri Govinda Bhagavatpada

Compilation – Vidvan Shriramana Sharma, Nerur Shankara Matham, Shri Kanchi Kamakoti Peetam

कैलासे कमनीय-रत्न-खचिते कल्प-द्रु-मूले स्थितं
कर्पूर-स्फटिकेंदु-सुंदर-तनुं कात्यायनी-सेवितम्।
गंगा-तुंग-तरंग-रंजित-जटा-भारं कृपा-सागरं
कंठालंकृत-शेष-भूषणममुं मृत्युंजयं भावये॥ १॥

आगत्य मृत्युंजय चंद्र-मौले
व्याघ्राजिनालंकृत शूल-पाणे।
स्व-भक्त-संरक्षण-काम-धेनो
प्रसीद विश्वेश्वर पार्वतीश॥२॥

भास्वन्मौक्तिक-तोरणे मरकत-स्तंभायुतालंकृते
सौधे धूप-सुवासिते मणि-मये माणिक्य-दीपांचिते।
ब्रह्मेंद्रामर-योगि-पुंगव-गणैर्युक्ते च कल्प-द्रुमैः
श्री-मृत्युंजय सुस्थिरो भव विभो माणिक्य-सिंहासने॥३॥

मंदार-मल्ली-करवीर-माधवी-
पुन्नाग-नीलोत्पल-चंपकान्वितैः।
कर्पूर-पाटीर-सुवासितैर्जलैः
आधत्स्व मृत्युंजय पाद्यमुत्तमम्॥४॥

सुगंध-पुष्प-प्रकरैः सुवासितैः
वियन्नदी-शीतल-वारिभिः शुभैः।
त्रि-लोक-नाथार्ति-हरार्घ्यमादरात्
गृहाण मृत्युंजय सर्व-वंदित॥५॥

हिमांबु-वासितैस्तोयैः शीतलैरतिपावनैः।
मृत्युंजय महादेव शुद्धाचमनमाचर॥६॥

गुड-दधि-सहितं मधु-प्रकीर्णं
सु-घृत-समन्वित-धेनु-दुग्ध-युक्तम्।
शुभ-कर मधु-पर्कमाहर त्वं
त्रि-नयन मृत्यु-हर त्रि-लोक-वंद्य॥७॥

पंचास्त्र-शांत पंचास्य पंच-पातक-संहर।
पंचामृत-स्नानमिदं कुरु मृत्युंजय प्रभो॥८॥

जगत्-त्रयी-ख्यात समस्त-तीर्थ-
समाहृतैः कल्मष-हारिभिश्च।
स्नानं सु-तोयैः समुदाचर त्वं
मृत्युंजयानंत-गुणाभिराम ॥९॥

आनीतेनातिशुभ्रेण कौशेयेनामर-द्रुमात्।
मार्जयामि जटा-भारं शिव मृत्युंजय प्रभो॥१०॥

नाना-हेम-विचित्राणि चीर-चीनांबराणि च।
विविधानि च दिव्यानि मृत्युंजय सु-धारय॥११॥

विशुद्ध-मुक्ता-फल-जाल-रम्यं
मनोहरं कांचन-हेम-सूत्रम्।
यज्ञोपवीतं परमं पवित्रम्
आधत्स्व मृत्युंजय भक्ति-गम्य॥१२॥

श्री-गंधं घन-सार-कुंकुम-युतं कस्तूरिका-पूरितं
कालेयेन हिमांबुना विरचितं मंदार-संवासितम्।
दिव्यं देव-मनोहरं मणि-मये पात्रे समारोपितं
सर्वांगेषु विलेपयामि सततं मृत्युंजय श्री-विभो॥१३॥

अक्षतैर्धवलैर्दिव्यैः सम्यक्-तिल-समन्वितैः।
मृत्युंजय महा-देव पूजयामि वृष-ध्वज॥१४॥

चंपक-पंकज-कुरवक-
कुंदैः करवीर-मल्लिका-कुसुमैः।
विस्तारय निज-मकुटं
मृत्युंजय पुंडरीक-नयनाप्त॥१५॥

माणिक्य-पादुका-द्वंद्वे मौनि-हृत्-पद्म-मंदिरे।
पादौ सत्-पद्म-सदृशौ मृत्युंजय निवेशय॥१६॥

माणिक्य-केयूर-किरीट-हारैः
कांची-मणि-स्थापित-कुंडलैश्च।
मंजीर-मुख्याभरणैर्मनोज्ञैः
अंगानि मृत्युंजय भूषयामि॥ १७॥

गज-वदन-स्कंद-धृते...
नातिस्वच्छेन चामर-युगेन।
गलदलकानन-पद्मं
मृत्युंजय भावयामि हृत्-पद्मे॥ १८॥

मुक्तातपत्रं शशि-कोटि-शुभ्रं
शुभ-प्रदं कांचन-दंड-युक्तम्।
माणिक्य-संस्थापित-हेम-कुंभं
सुरेश मृत्युंजय तेऽर्पयामि॥ १९॥

मणि-मुकुरे निष्पटले
त्रि-जगद्-गाढांधकार-सप्ताश्वे ।
कंदर्प-कोटि-सदृशं
मृत्युंजय पश्य वदनमात्मीयम्॥ २०॥

कर्पूर-चूर्णं कपिलाज्य-पूतं
दास्यामि कालेय-समन्वितं च।
समुद्भवं पावन-गंध-धूपितं
मृत्युंजयांगं परिकल्पयामि॥ २१॥

वर्ति-त्रयोपेतमखंड-दीप्त्या
तमोहरं बाह्यमथांतरं च।
साज्यं समस्तामर-वर्ग-हृद्यं
सुरेश मृत्युंजय वंश-दीपम्॥ २२॥

राजान्नं मधुरान्वितं च मृदुलं माणिक्य-पात्रे स्थितं
हिंगू-जीरक-सन्मरीचि-मिलितैः शाकैरनेकैः शुभैः।
शाकं सम्यगपूप-सूप-सहितं सद्योघृतेनाप्लुतं
श्री-मृत्युंजय पार्वती-प्रिय विभो सापोशनं भुज्यताम्॥ २३॥

कूश्मांड-वार्ताक-पटोलिकानां
फलानि रम्याणि च कार-वल्ल्याः।
सु-पाक-युक्तानि स-सौरभाणि
श्री-कंठ मृत्युंजय भक्षयेश॥२४॥

शीतलं मधुरं स्वच्छं पावनं वासितं लघु।
मध्ये स्वी-कुरु पानीयं शिव मृत्युंजय प्रभो॥२५॥

शर्करा-मिलितं स्निग्धं दुग्धान्नं गो-घृतान्वितम्।
कदली-फल-सम्मिश्रं भुज्यतां मृत्यु-संहर॥२६॥

केवलमति-माधुर्यं
दुग्धैः स्निग्धैश्च शर्करा-मिलितैः।
एला-मरीच-मिलितं
मृत्युंजय देव भुंक्ष्व परमान्नम्॥२७॥

रंभा-चूत-कपित्थ-कंटक-फलैर्द्राक्षा-रस-स्वादु-मत्-
खर्जूरैर्मधुरेक्षु-खंड-शकलैः सन्नारिकेलांबुभिः।
कर्पूरेण सुवासितैर्गुड-जलैर्माधुर्य-युक्तैर्विभो
श्री-मृत्युंजय पूरय त्रि-भुवनाधारं विशालोदरम्॥२८॥

मनोज्ञ-रंभा-वन-खंड-खंडितान्
रुचि-प्रदान् सर्षप-जीरकांश्च।
स-सौरभान् सैंधव-सेवितांश्च
गृहाण मृत्युंजय लोक-वंद्य॥२९॥

हिंगू-जीरक-सहितं
विमलामलकं कपित्थमतिमधुरम्।
बिस-खंडाल्लँवण-युतान्
मृत्युंजय तेऽर्पयामि जगदीश॥३०॥

एला-शुंठी-सहितं
दध्यन्नं चारु-हेम-पात्र-स्थम्।
अमृत-प्रतिनिधिमाढ्यं
मृत्युंजय भुज्यतां त्रि-लोकेश॥ ३१॥

जंबीर-नीरांचित-शृंगबेरं
मनोहरानम्ल-शलाटु-खंडान्।
मृदूपदंशान् सहसोपभुंक्ष्व
मृत्युंजय श्री-करुणा-समुद्र॥ ३२॥

नागर-रामठ-युक्तं
सुललित-जंबीर-नीर-संपूर्णम् ।
मथितं सैंधव-सहितं
पिब हर मृत्युंजय क्रतु-ध्वंसिन्॥ ३३॥

मंदार-हेमांबुज-गंध-युक्तैः
मंदाकिनी-निर्मल-पुण्य-तोयैः।
गृहाण मृत्युंजय पूर्ण-काम
श्रीमत्-परापोशनमभ्र-केश ॥ ३४॥

गगन-धुनी-विमल-जलैः
मृत्युंजय पद्मराग-पात्र-गतैः।
मृग-मद-चंदन-पूर्णैः
प्रक्षालय चारु हस्त-पद-युग्मम्॥ ३५॥

पुन्नाग-मल्लिका-कुंद-वासितैर्जाह्नवी-जलैः।
मृत्युंजय महादेव पुनराचमनं कुरु॥ ३६॥

मौक्तिक-चूर्ण-समेतैः
मृग-मद-घन-सार-वासितैः पूगैः।
पर्णैः स्वर्ण-समानैः
मृत्युंजय तेऽर्पयामि तांबूलम्॥ ३७॥

नीराजनं निर्मल-दीप्ति-मद्भिः
दीपांकुरैरुज्ज्वलमुच्छ्रितैश्च।
घंटा-निनादेन समर्पयामि
मृत्युंजयाय त्रि-पुरांतकाय॥३८॥

विरिंचि-मुख्यामर-वृंद-वंदिते
सरोज-मत्स्यांकित-चक्र-चिह्निते।
ददामि मृत्युंजय पाद-पंकजे
फणींद्र-भूषे पुनरर्घ्यमीश्वर॥३९॥

पुन्नाग-नीलोत्पल-कुंद-जाती-
मंदार-मल्ली-करवीर-पंकजैः।
पुष्पांजलिं बिल्व-दलैस्तुलस्या
मृत्युंजयांघ्रौ विनिवेशयामि॥४०॥

पदे पदे सर्व-तमोनिकृंतनं
पदे पदे सर्व-शुभ-प्रदायकम्।
प्रदक्षिणं भक्ति-युतेन चेतसा
करोमि मृत्युंजय रक्ष रक्ष माम्॥४१॥

नमो गौरीशाय स्फटिक-धवलांगाय च नमो
नमो लोकेशाय स्तुत-विबुध-लोकाय च नमः।
नमः श्री-कंठाय क्षपित-पुर-दैत्याय च नमो
नमः फालाक्षाय स्मर-मद-विनाशाय च नमः॥४२॥

संसारे जनि-ताप-रोग-सहिते ताप-त्रयाक्रंदिते
नित्यं पुत्र-कलत्र-वित्त-विलसत्-पाशैर्निबद्धं दृढम्।
गर्वांधं बहु-पाप-वर्ग-सहितं कारुण्य-दृष्ट्या विभो
श्री-मृत्युंजय पार्वती-प्रिय सदा मां पाहि सर्वेश्वर॥४३॥

सौधे रत्नमये नवोत्पल-दलाकीर्णे च तल्पांतरे
कौशेयेन मनोहरेण धवलेनाच्छादिते सर्वशः।
कर्पूरांचित-दीप-दीप्ति-मिलिते रम्योपधान-द्वये
पार्वत्याः कर-पद्म-लालित-पदं मृत्युंजयं भावये॥४४॥

चतुश्चत्वारिंशद्-विलसदुपचारैरभिमतैः
मनःपद्मे भक्त्या बहिरपि च पूजां शुभ-करीम्।
करोति प्रत्यूषे निशि दिवस-मध्येऽपि च पुमान्
प्रयाति श्री-मृत्युंजय-पदमनेकाद्भुत-पदम्॥४५॥

प्रातर्लिंगमुमा-पतेरहरहः संदर्शनात् स्वर्ग-दं
मध्याह्ने हय-मेध-तुल्य-फल-दं सायंतने मोक्ष-दम्।
भानोरस्तमये प्रदोष-समये पंचाक्षराराधनं
तत्-काल-त्रय-तुल्यमिष्ट-फल-दं सद्योऽनवद्यं दृढम्॥४६॥

॥ इति श्रीमत्-परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्री-गोविंद-भगवत्-पूज्यपाद-शिष्यस्य श्री-शंकर-भगवतः कृतौ मृत्युंजय-मानस-पूजा स्तोत्रं संपूर्णम् ॥

❀❀❀